

Знаёмцеся: беларускае замежжа

Адной з прыкмет беларускага адраджэння нашага часу з'яўляецца ўсведамленне неабходнасці аб'яднання ўсяго народа, Лёс параскідаў беларусаў па многіх краінах свету: яны жывуць у Амерыцы, Англіі, Канадзе, Аўстраліі. У выніку гістарычных абставін апынуліся за межамі Бацькаўшчыны беларусы - Беласточчыны. Доўгі час жыццё нашых суайчыннікаў за мяжой было вельмі мала даследаванай тэмай. Рэдкія артыкулы падавалі беларускім чытачам эміграцыю толькі ў негатыўным плане, выкрываючы эмігрантаў як здраднікаў і злачынцаў. У апошнія гады мы пачалі пазнаваць іх жыццё, іх культурныя здабыткі. Адарваныя ад Радзімы, гэтыя людзі працягвалі працаваць на ніве беларускай культуры, пашыраць і развіваць яе. У бібліяграфічным спісе «Беларускае замежжа» (дадатак да «Новых кніг Беларусі», 1992, №№ 7, 8) сабрана большасць публікацый

(да мая 1992 г.), прысвечаных жыццю беларусаў за межамі Радзімы. Ён складаецца з дзвюх частак: у першай разказваецца пра жыццё беларускага замежжа, арганізацыі беларусаў-эмігрантаў і г. д. Матэрыял згрупаваны па краінах, дзе жывуць нашы суайчыннікі. У асобны раздзел вылучаны артыкулы, у якіх паведамляецца пра іх дапамогу ахвярам Чарнобыля, асобным жа раздзелам пададзены і публікацыі, у якіх асвятлялася праца Міжнароднага кангрэса беларусістаў — значнай падзеі на шляху ўзаемаразумення паміж беларусамі ўсяго свету. Кангрэс спрыяў пашырэнню сувязей паміж Нацыянальнай бібліятэкай Беларусі і прадстаўніцамі замежжа. У выніку ў фондах НББ павялічылася колькасць перыядычных выданняў беларусаў з ЗША, Канады, Англіі.

Другая частка спісу падае літаратуру пра асобных прадстаўнікоў беларускага замежжа і іх творы.

У нечым яна паўтарае струк-

туру кнігі Б. Сачанкі «Беларуская эміграцыя: факты і меркаванні». Тут сабраны артыкулы пра спевакоў, кампазітараў, мастакоў, літаратараў, прадстаўнікоў навукі. Дакладней было б сказаць, што гэтая частка грунтуецца на даследаванні Б. Сачанкі, дапаўняючы звесткі з яго кнігі артыкуламі пра таго ці іншага дзеяча і некаторымі імёнамі. Найбольш поўна мы зараз інфармаваны пра літаратурную дзейнасць замежжа. Матэрыялы пра кожнага пісьменніка дапаўняе пералік яго твораў, надрукаваных як у Беларусі, так і за мяжой. Спіс знаёміць з дзейнасцю на Беласточчыне літаратурнага аб'яднання «Белавежа», са зборнікамі твораў яго членаў, пачынаючы ад першага «Рунь» (1959) да альманаха «Белавежа» (1988), які падводзіць вынікі трыццацігадовай дзейнасці аб'яднання. У фондах Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі захоўваюцца кнігі многіх прадстаўнікоў «Белавежы», але зноў жа з-за абмежаванага аб'ёму дадатка складальнік спыніўся толькі на творах пяці

буйнейшых літаратараў: А. Барскага, В. Шведа, Я. Чыквіна, С. Яновіча, М. Гайдука. Значная колькасць артыкулаў пра асобных прадстаўнікоў беларускай дыяспары, на жаль, апублікавана толькі ў газеце «Голас Радзімы», якая ў асноўным разлічана на замежных чытачоў.

У спісе прадстаўлены тыя творы беларускіх пісьменнікаў-эмігрантаў, якія захоўваюцца ў фондах Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі. Але ж ёсць і іншыя зборы, напрыклад, у філіяле музея М. Багдановіча, у згуртаванні «Бацькаўшчына», мабыць, існуюць яны і ў іншых гарадах Беларусі. На жаль, Нацыянальная бібліятэка Беларусі не мае поўнай інфармацыі пра ўсе зборы эмігранцкіх выданняў. Добра было б выдаць зводны каталог эмігранцкай літаратуры з вызначэннем месца захоўвання таго ці іншага выдання.

Т. МАЦВЕЖА,
супрацоўніца
навукова-бібліяграфічнага
адрэдаванага Нацыянальнай
бібліятэкі Беларусі.